

# SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.  
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.  
Posamezne številke veljajo 7 kr.  
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 51.

V Ljubljani, v petek 4. marca 1887.

Letnik XV.

## Židovski časnikarji.

Od kar sta se Berolin in Rim v sedanjem desetletju skoraj da za toliko približala, za kolikor sta bila poprej oddaljena, so časnikarski židje in židovski časniki kar divji postali. Kozle preobračajo na kozle, katerih poslednji so smešniši od prvih. Že prvi pregled zloglasnih majevskih postav jim je na vso moč presedal, da niso več vedeli, kaj naj bi prav za prav storili. Kako dobro se jim je zdelo, ko je Bismark v minulem desetletju katoliško cerkev privijal, da je skoraj kri tekla! Židu namreč je vsaka druga vera in nje spoznovalec ljubši, kakor pa katoliška. Sedaj bo tudi na Nemškem konec rimskega veličanstva, tako so računili židje, kakor je uničeno na Francoskem in na Laškem in kakor mu tudi v Avstriji liberalizem že več let prav pridno spodkopava tla in stališče.

Toda — bil je račun brez krčmarja. Prišel je trolasi kancler in jim je kar čez noč debelo prečrtal že napravljeni račun. To je bilo sicer res britko, tako zmotiti se, toda žid si zna v vsaki priliki pomagati. On ti je, kakor maček. Čez streho ga vrzi, pa se bo na drugi strani na noge vjel. Tudi žid je tak. Vrzi ga skozi okno iz hiše, pa se ti bo zopet pri vratih tjekaj vrnil. Ali, če mu na časnikarskem polji spodleti, najde zopet na drugi strani karkoli že, da lahko dalje laže, ruje in pisari.

Sedaj so celó v Vatikanu vstajajo zavohali. Kardinali, pravijo, so se zoper sv. očeta dvignili, ker se je ta z Bismarkom sprijaznil in ker nemške katolike k zmerni previdnosti nagovarja, da ne bi zaradi majhnega političnega dobička (?) napravili velike škode sv. cerkvi. „N. fr. Pr.“ je pisala te dni, da se kardinali britko pritožujejo, da je ranjki kardinal Jacobini, kterege so ravnokar izročili materi zemlji, brez vse njihove vednosti na Nemško pisal tista glasovita pisma, ki so sedaj ondi ta grozen prevrat napravili. „Vsi, vsi — tako toži velika trobenta židovska — zmerni in fanatiki, jezuiti in dominikanci, ptuji in domačini dvignili so se v najtrpkejših tožbah nad papeža, zakaj da tako samolastno postopa in jih niti ne vpraša ne pri tako važnih zadevah. Toda, tako modruje židovski list dalje, kakor se je ta korak tudi papežu obnesel,

ga vendar že sam obžaluje, vidoč, kako se zvesti prijatelji od njega obračajo in mesto njih njegovi nasprotniki okoli njega skačejo in mu roko stiskajo. (!) Da, še več! Nek katolišk duhovnik iz Kolina ob Renu je menda celó rekel, da je politika sv. očeta — dvojezična.“ (!)

Ali ni to prekrasno za časnikarja, ki si je stavil nalogo kako reč do smrti pobijati? Če mu na eni strani spodleti, postavi se na drugo in zopet je na trdnem. Človek, ki omenjeni list bere, si mora misliti, da ima časnikarski žid najmanj kako podtajniško službo v Vatikanu, ker je „N. Fr. Pr.“ tako dobro podučena o vseh zadevah Vatikanskih, in vendar vse skupaj ni prav nič družega, kakor živa židovska domišljija, ki strahove vidi, kjer jih ni, ter laže in razprtije dela tudi tam, kjer jih ne more. Če pojde tako dalje, bomo v „N. Fr. Pr.“ danes ali jutri tudi še brali, da so kardinali papeža odstavili. Kaka gostija za židovske liste!

Proti vrhovnemu poglavarju katoliške cerkve mora židovstvo vedno zabavljati, naj velja kar hoče. Če tega ne more pa ni srečno. Če se pa slučajno proti cerkvenemu poglavarju nič ne najde, so pa tudi katoliki dobri, da čez nje ali zabavlja, jih hujska ter jih zlorabi za svoje židovske namene. Kako so liberalni listi hvalili nemški centrum, ko se je slišalo, da bodo nemški katoliki vkljub Jacobinijevemu pismom vendar-le proti septenatu glasovali! To so bili židom pravi uzor kristijanstva, ki še celó sv. očetu kljubujejo, kedar jim politika tako velevala in narodno blagostanje tako zahteva! In res bi se bilo židom skoraj da posrečilo, kar so nameravali — nasprotje namreč napraviti med papežem in centrumom, med centrumom in nemškimi katoliki.

Objava Jacobinijevih pisem je v prvem trenutku centrum hudo prevzela. Viditi je bilo, kakor da bi voditelji centra ne bili pravega pomena tistih pisem razumeli, in kakor bi bila nastala neka zamrza med sv. očetom in centrumom. A po shodu katoličanov v Kolinu, po mojsterskem govoru Windhorstovem in njegovem razlaganju Jacobinijevih pisem je bila vsa žugajoča razprtija med centrumom in katoliškimi volilci poravnana. Navdušeni so si obljubili zvestobo in stanovitnost in navdušeno ter

vstrajno rešili so tudi svojo nalogo: S centumskimi državnimi poslanci zmagali so sijajno večinoma povsod, ter poslali v Berolin 90 zastopnikov od prejšnjih 101. A tudi od teh enajst niso še vsi zgubljeni, ker pri desetih ožjih volitvah, v ktere pridejo še njih kandidatje, bodo si gotovo še nekaj poslancev priborili, tako, da prejšnji „centrum“ ostane neoslabljen ter je sedaj kot prej najštevilnejša in najmočnejša stranka, ktere nikdo — tudi Bismark ne more prezirati.

Sicer se je pa vsa zadeva še dosti ugodno rešila. Pisma centrumu niso nič škodovala; tistih 11 poslancev, za ktere je sedaj v manjšini, si vtegne še pri ožjih volitvah deloma pridobiti.

Nekaj časa se je mislilo, da tistih 37 plemenitšev, ki so se od centra ločili ter skušali lastno vladno stranko z ozirom na Jacobinijeva pisma osnovati, znalo bi velike zmešnjave med katoliki napraviti. In res, že so se židje posmehljivo rogali, te preslavljal in centrum zaničevali. A tudi to je bil mahljej po zraku. Centrum zaradi tega ne bo prav nič na slabšem, kakor je bil, toraj bo moral Bismark še vedno tudi nadalje z njim računati. Katolikom so se pa razmere zdatno boljšale z zopetnim pregledom cerkvenih postav in se jim bodo še. Duhovni redovi se smejo deloma že povračati na Nemško in se je nadjati, da se bo s časoma vsem, ki so pred letom 1874 ondi bili naseljeni, zopet povrnila pravica, da se smejo domu vrniti.

Ves vihar zoper katoliški centrum ni družega izvršil, kakor da je tega še zdatno podprl. Če tudi bo kakega poslanca pogrešal, je pa na številu volilcev, toraj med ljudstvom jako močno napredoval. Od zadnjih volitev l. 1884 si je centrum volilcev pridobil: V Porenskih okrajih 100.000 glasov, v Vestfaliji ravno tako 100.000, v Šleziji 42.000, na Bavarskem 80.000 in na Badenskem 50.000 glasov; toraj je narastlo število volilcev in glasov za centrum malo manj da ne na 400.000. Lep napredek! Kaj pravijo židje in njih časnikarji k temu? Res, nemški katoličani so občudovanja in — posnemanja vredni!

## LISTEK.

### 0 Bolgarski.

(Dalje.)

Tako je bilo do srede 14. stoletja. Še enkrat zasvetila je zemlji zvezda upanja, zadnjikrat — preden je temota islama pokopala vse politično in duševno življenje. Štefan Dušan, knez srbski, se je poročil s sestro Aleksandra Asena, kralja bolgarskega, in vsled tega se je naredila bolgarsko-srbsko-rumunska zveza zoper Grke. Sledila je ustanovitev neodvisne bolgarsko-srbske cerkve, ker sta škofa Trnovski in Ohridski ustanovila srbski patrijarhat. S tem so bili že bližje spravi z Rimom. V novi se je dvignilo versko življenje. Menih Teodosij je vstal nad bogomile, ter zbral okolu sebe veliko učencev, med katerimi se je oživljal verski duh in cvetela slovstvena delavnost. Pod vodstvom Teodosijevim sta bila v Trnovi dva zbora zoper bogomile leta 1350 in 1355. Delo prenavljanja je nadaljeval Teodosijev učenec, Evtimij,

zadnji patrijarh Trnovski. Razun teh veselih reči je bilo v deželi tudi marsikaj nerodnosti, ktere so s političnimi napačami državi pripravljale propad. Bolgarska cerkev ni imela dosti vpliva na osodo zemlje, a pred vladarjem nobene veljave. Silni vpliv pa so imeli židje, odkar je kralj Aleksander zavrgel svojo pravo ženo, ter se združil z židinj; \*) bili so v časti (!) bojarjev. Vrh tega sta carja bolgarski in srbski s prečudno brezskrbnostjo gledala, kako Turek zmirom prodira, da je že v Odrinu (Adrianopol) postavil državni prestol, da se je polastil že Stare Zagore in Plovdiva (Philippopol). Ko je grški cesar Kantakuzen n. pr. prosil pomoči zoper Osmane, sta mu odgovorila: „Stori, kar moreš; ko pridejo Turki k nam, bomo že vedeli braniti se.“ In ko je pozneje prišel v Trnovo pomoči prosit Jovan Paleolog, so ga djali naravnost v ječo. V takih okoliščinah je bilo lahko

\*) Nekaj enakega nahajamo na Poljskem. Kazimir Veliki se je bil zvezal z lepo židinj; vsled tega židom ni le v novi potrdil varstva in slobodne trgovine, ampak je raztegnil te pravice na vso Poljsko leta 1334; od tega časa je jela domovina propadati, česar so si krivi največ sami.

prevideti, kakošna da bo osoda Bolgarske. Še pred vzetjem Carigrada je padla Trnova po trimesečnem boju Turkom v roke, z glavnim mestom pa vsa dežela. Junaškega branitelja mesta ne slavé carja, ampak škofa Evtimija. Hrabro se podá na pot v turški tabor, da bi s prošnjami sovražnika omečil do usmiljenja, toda Turek se je napuhnen obrnil od prošnika. V mestu je na to patrijarh najprej v stolnici kristijane tolažil in krepil, in ko ga iz nje preženó, nadaljuje svojo službo v cerkvi ss. apostolov Petra in Pavla. Naposled zajde v turško sužnost; raztrgajo z njega sveto obleko, ter ga vlečejo na obglavišče. A ko rabelj dvigne sekiro, se mu roka posuši. Vsi ostrmijo ter pusté škofu življenje. Tudi mu dovolijo, da smé bivati na Macedonskem, a vsi drugi Bolgari so bili na povelje sultana Bojazeta poslani v Azijo. Jokaje nad žalostno osodo domovine je šel Evtimij v pregnanstvo, spremljan po nekterih vernih; na Balkanovih panogah pa se je moral posloviti od zadnje pešice zvestih. Vsi padejo v solzah predenj na kolena, proseči ga zadnjikrat blagoslova. Poljubljajo mu roke in noge, blaženi, da se morejo do-



## Kalnoky o izrednih kreditih.

V drugi seji delegacij poprijel je prvi za besedo poročevalec Mattuš, da bi zvedel, kako da bo vlada zahtevane milijone podprla. Iz tega namena vprašal je ministra zunanjih zadev, grofa Kalnokyja: „Kako more z ozirom na splošni politični položaj svoj predlog o izrednih kreditih utemeljiti? — Zakaj potrebuje vojni minister za stalno armado in za mornarico kar h krati tolikošnje svote in če se že pri rednih delegacijah ni moglo sklepati, da bo kaj takega potrebno?“ Prvi mu je odgovarjal vojni minister, grof Bylandt, kar je našim čitateljem že iz telegramov in političnega pregleda prejšnjih listov znano.

Za njim se je oglasil minister zunanjih zadev, grof Kalnoky, da pokaže razliko med političnim položajem minule jeseni in sedaj. Značaj razlike pozná se že na tem, da je bilo v jeseni izključljivo le eno politično vprašanje na površji, namreč bolgarsko, ki žalibog še ni zginilo, pač pa se je nekoliko umaknilo; tudi nima nič več tistega nevarnega značaja, ki ga je imelo lansko jesen. Sedaj je stopil na prvo mesto splošni evropski položaj z vso svojo vzajemnostjo med iztokom in zapadom in ta je tako silno nevaren, da sili vse države na pomnožitev svoje vojne moči in na previdnostne priprave. Politika naše države je še vedno miroljubna in konservativna, kakor je bila ob času poslednjih delegacij. Naj se toraj zgodi kar hoče, mi se moramo le pripraviti, da od naše države odvrnemo nesrečno vojsko. Neposredno nam ne žuga nobena vojska in priprave naše niso priprave na boj, temveč priprave, ki jih konservativna previdnost zahteva, da se bomo lahko in uspešno branili, če bo treba. Silna je odgovornost, ki jo ima vlada na dve strani; prvič se mora vestno ozirati na finančni položaj države, drugič bi pa zaslužila najpikreje očitiranje, če ne bi pravočasno skrbela za oborožitev in bojno spretnost armade. Tukaj držati se srednje poti, je izredno težavno, vendar se pa minister nadja, da se je to zgodilo ravno s predlogom. Čem odločnejše in bolj navdušeno da bodeskupna monarhija pokazala, da je pripravljena vse žrtvovati za lastno ohranjenje, toliko manj se nam je bati vojske. Zato pa minister končno priporoča predlog, da naj se sprejme.

Konečno je razložil še zapovednik c. kr. mornarskega odseka v vojnem ministerstvu, viceadmiral baron Sterneck, kaj da se je na morji že vse ukrenilo na varnost države in kaj da bo še treba, če bi nam res kdo od te strani prišel nepokoj delat. Vse zahteve so se na to soglasno odobrile in brez ugovora sprejele.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 4. marca.

### Notranje dežele.

Rieger je nedavno nekomu razkladal svoje nazore o raznih zvezah držav med seboj in je pri tej

takniti njegove obleke, nekteri so ruvali celo travo s kraja, kjer je stal, da bi imeli spominek na svojega ljubljene pastirja. Evtimij jih opominja, naj bodo stanoviti v veri; vsi pokleknejo k skupni molitvi in za tem so se jeli poslavljati. „Dobri pastir“, so klicali verni, „komu nas izročas v varstvo?“ — „Sveti Trojici“, odgovori Evtimij, „zdaj in vekomaj“. Do konca svojih dni je hodil patrijarh po mestih in vaseh macedonskih, pridigajoč svojim rojakom pokoro in spreobrnjenje in svaréč jih pred islamom.

Pod turškim gospodstvom je bilo stanje Bolgarske v vsakem oziru obžalovanja vredno. Bolgarska zgodovina odslej ni več zgodovina trpljenja in velike sirotščine. Po mnenju turškega oblastnika so bili premaganci z ženami in otroci in premoženjem zmagavčevi sužnji, in visoka Porta je delala po tem mnenju. Kristjane je tlačila, kolikor je mogla. Jemali so jim premoženje, nakladali jim neznosljive davke, in nezadovoljni s tem, jemali so starišem sinove, da so jih izrejali v islamu ter jih pozneje uvrstevali v vojsko. Turki sami so bili v poznejših časih prav nebojeviti narod. Svoje vojne, grozovite

prilike, kakor se bodo naši bralci še spominjali, v prav posebno ugodni luči kazal *avstro-rusko zvezo*, če bi namreč taka stopila namesto sedanje avstro-nemške zveze. Ta Riegerjeva razprava raznesla se je skoraj da po vseh listih in tudi „Oesterr. Revue“ pečá se z njo, kakor sledi: „Ni nam znano, ali so tiste besede Riegerjeve avtentične ali ne — do sedaj jih vsaj ni nihče prekal — in pa precej resničnosti je v njih, zato so jih pa tudi povsod v poštenih avstrijskih krogih z odobravanjem sprejeli. Rusija in Avstrija si že od Petra Velikega niste bili še nikdar sovražno nasproti stali, pač pa ju je oklepala že večkrat najtesnejša prijateljska vez. Zarad obstranskih interesov jeli ste se še le v najnovejšem času pisano gledati, pa še celo sedaj dale bi se stalno sprijazniti. Avstro-nemška zveza zdi se nam veliko vredna, če prav praktična korist, ki bi jo imela Avstrija od nje, ni kdo vé kaj vredna. Nekteri še celo mislijo, da smo si prav zaradi nje z Rusi navskriž prišli na iztoku. Naj bode oficijelna prijaznost med Rimom in Berlinom še tako velika, nič ne dá, ona nas ne sme nikdar toliko zmotiti, da bi pozabili, da je pruska domača politika že od nekdanja na to obrnjena, kako bi Avstrijo oslabela in spodkopavala. Veselilo bi nas, če bi nam kdo dokazal, da se Hohenzollernski nič več ne drže te politike. A tega ne pričakujemo, pač pa se od mnogih strani čuje, da se je še dandanes drži. Meh, ki podpihuje mednarodno sovražstvo pri nas, imajo v Berlinu, in tudi ogenj, s katerim se neti ter vnema sedanje sovražstvo med Avstrijo in Rusijo, da ni daleč od Bismarkovega ognjišča. Če bi se Avstrija res zapletla v kako vojsko, bi Prusija niti s prstom ne mignila Avstriji na pomoč, prav kakor leta 1859. Najdemo se sicer, da ne bo take nevarnosti, ali naša monarhija ima pri vsem tem zadosti vzroka pozorna ostati. Zaupaj, toda glej komú!“ — Da, resnične besede, vredne vse pozornosti.

Špekulantov je dandanes na svetu že toliko, da jim bo skoraj pravega polja zmanjkalo za svojo delavnost. Najnovejše vrste špekulacija je pa gotovo ta, da so se nekteri dobičkaželjni ljudje spravili nad *posestva in kmetske domove*, iz katerih so si jeli na jako primitiven način denar kovati. Kjer je bil kak tak kmetski dom na javni dražbi na prodaj, je že kak tak ptiček gledal, da je druge podkupil, da niso kaj prida dražili, da je njemu dom prav za majhne goldinarje ostal. Toda s tem še ni vse v redu. Tak špekulant je potem kupljeno posestvo v pravem pomenu besede pri prvi priliki razmesaril. Gozde je obril, posekal, njive in travnike pa na drobno prodal, pri čemur si je prav dober dobiček napravil. Gosposka in poslanci si prizadevajo, da bi kolikor moč kmetske domove skupaj ohranili, tak slepar pa ravno nasprotno dela. Sedaj se je pa tem ptičem vendar nekoliko perja pristrgilo. Minister Pražak je izdal odlok na podrejena mu sodišča, da naj s politično gosposko vzajemno kar se dá strogo postopajo proti takim ljudem. Uradniki pri knjigovodstvu zemljišnih knjig dobili so nalog, vsako tako spremembo zemljišča takoj sodnji naznaniti. Tak prekupec bo moral potem pred vsem plačati davek, prav bi pa bilo, ko bi se mu naložila za razkosavanje zemljišča tudi še kazen. Toda kaj, ker imamo postav, ktera mu to dovoljuje. To postavo bo najpoprej treba odpraviti.

*Hrvaška regnikolarna deputacija* vrača se iz Budapešta skoraj bi rekli — v stanu praznote; kajti kakoršna je šla pred nekaj tedni tje, prav taka se vrača od ondot nazaj. Nič ni spridila, pa tudi nič doseгла. Vsaj o kakih pozitivnih uspehih se na dá prav nič govoriti. Le toliko je bilo slišati, da je zaključek razprav tako imeniten in tako važen, da se mu ne smatra sama zadosti kos, naj ga toraj deželni zbor ali sprejme, ali pa zavrže. Kaj bo sedaj? Kaj le, stara pesem pričela se bo iz novega. Stara borba nadaljevala se bo s staro obupnostjo dalje. Madjari bodo Hrvatje po stari navadi stiskali, Hrvatje se jim bodo po možnosti branili in mogoče, da tudi upirali. Povod za to imajo v zgodovini, kjer je natanjko zapisana njihova preteklost, kjer se

janičarje, so sestavljali skoraj iz samih krščanskih mladeničev, in tako so na veliko sramoto iz kristjanov delali strah in trepet krščanski Evropi. Podjarmljenecem ni ostajalo drugega, kot molčati in trpeti. Po nekterih jalovih poskušnjah otresti se turškega jarma je na stoletja izmrl vsak upor. Bolgarji, nekdanj tako smeli in neukrotivi, so se vdali v svojo osodo, da so sužnjevali Turkom.

O razvoju verskega življenja, to se vé, v tej dóbi ni govoriti, zakaj sultan tudi v verskem oziru ni puščal nobene slobode. Veliko cerkvá so Turki spremenili v džamije, Bolgare podložili grškemu patrijarhu v Carigradu, ki je bil zopet le priročno orodje in pokorni suženj sultanu. Tako so bili zdaj Grki in Bolgari tudi v verskih rečeh pod vrhovno oblastjo krutega despota. Kazen je bila pravična. Milega glasú prvotnega pastirja niso hotli poslušati, in ne nositi njegovega lahkega bremena. Zato so jim rožljale zdaj verige sužnjeva na nogah, in na zaničljive ukaze Turka so morali vpogovati ponosni tilnik.

(Dalje prih.)

piše sedanost in se bo pisala bodočnost. Neprizadet človek se mora tu vendar le vprašati: kedaj se bode končno Madjarjem vendar toliko v glavi posvetilo, da bodo sprevideli, da imajo tudi Hrvatje pravico kot narod do političnega življenja, za katero se bodo z najskrajno silo do poslednjega zdihljeja poganjali. Čudno je res, da Madjarji, ki imajo za ves svet vedno polna usta liberalizma in se povsod brigajo svobodo človeštva in svobodo vesti, sami za pravo za svobodo bratskega jim naroda prav nič ne porajajo, kterege so vendar še leta 1848 vedno nazivali kot svoj bratski narod. Ako se ne motimo, dan ni več daleč, ko jim bodo sami prostovoljno ponujali vse, kar jim sedaj odrekajo.

### Vnanje države.

*Državni tajnik sv. očeta*, kardinal Jacobini, zapustil je toraj to dolino solz! Umrl je dné 27. februvarija v Rimu še le 57 let star po daljšem bolehanji. Rojen je bil 6. januarja 1830 v Genzani pri Rimu. Kmalu po mašnikovem posvečenju prišel je v kongregacijo za orijentalne obrede, 1862 je postal papežev domači prelat, leta 1870 državni podtajnik in leta 1874 nadškof in partibus. Tistega leta prišel je na tudi Dunaj za nuncija. Leta 1879 dobil je dostojanstvo kardinala, 1880 pa ono državnega tajništva. Kot državni tajnik je imel posebno važen posel s Prusijo. Zdravje mu je v poslednjem času vidno hiral. Pred smrtjo se mu je nekoliko zboljšalo. Dnó 24. se mu je pa zopet tako shujšalo, da se je dal prevideti s sv. zakramenti za umirajočee. Smrti se ni bal; zato je od zdravnikov zahteval odkritosrčnega naznanila, v kakem položaju da je. „Bojim se, je rekel, da bi ne moral prejemati sv. zakramentov, kedar bom že ob zavednosti. Zato jih hočem prejeti, dokler sem še pri popolni zavednosti, ker hočem kot duhovnik in kardinal umreti. Obiskali so ga tudi sv. Oče, ki so več kakor pol ure pri zaprtih vratih pri njem ostali. Pomenkovala sta se o raznih političnih in verskih vprašanjih. Ponoči od 26. na 27. m. m. napadla ga je omedlevica, ki je celo uro trajala. Proti jutru mu je pa za male časa zopet odleglo. O poludne jel je na duhu pešati, tudi govoriti ni mogel več. Smrt ga je rešila. — Naslednik, pravijo, da mu bo monsignor Rampolla del Tindaro. Po rodu je Sicilijan in poseben prijatelj sv. Očeta, ki sta si tudi duševno silno podobna. Značaja je jako resnobe, duha vedno zbranega, silno delaven, za salonske zabave prav nič ne mara. Tudi je neki zdatno boljši bogoslovec, kakor pa diplomat ali pa politikar. Njegova zunanost je popolnoma ascetičnega značaja, obraza resnega, kakor Leon XIII. Nekteri hočejo pogrešati pri njem tiste mile ljubeznjivosti, ktera se pri sv. očetu pri vsaki priliki nahaja. Karijera njegova je bila jako hitra in sijajna. Studiral je v jezuitskem kolegiju, kjer je bil silno marljiv in molčeč. Kot duhovnik je bil pri poslaništvu v Madridu, pozneje je postal tajnik v kongregaciji izrednih duhovskih zadev, končno nuncij v Madridu, kjer je še sedaj in kjer mu je kraljev dvor jako naklonjen. K stranki ne pripada k nobeni, spoštovanje vživa obče, posebno ga pa diplomatje obrajtajo. Hvalijo ga, da je dober pisatelj in menda še boljši govornik. Papež Leon ga neki visoko obrajtajo. Bog ga razsvetljuje, posel bode imel dosti težaven.

O najnovejšem uporu na *Bolgarskem* čuje se sledeče: Nekterim na Rumunsko pobeglim bolgarskim častnikom posrečilo se je s pomočjo kakih sto nezadovoljencev, kakoršnih se nikjer, posebno pa o sedanjem položaji na Bolgarskem ne manjka, pridobiti na svojo stran Silistrijsko posadko, s pomočjo ktere so takoj trdnjavo zasedli. Vlada je takoj poslala čete, ktere imajo nalog, upornike v čitadeli obkoliti in vjeti. Po drugih iz Rumunije došlih telegrameh pa z uporom menda ni take sile, kakor se je v prvem trenutku zagnalo. Cankovec so menda zapovednika Silistrijskega batalijona pregovorili, da naj prestopi v njihov tabor z vsemi svojimi ljudmi na ta način, da bo provzročil v Silistriji revolucijo. Zapovednik je res poskusil, pa mu je spodletelo, ker je vlada ves upor že takoj v kali zatrla. Tretji telegram iz Bukarešta je pa živo nasprotje obeh dosegdanjih, in pravi, da se v Silistriji število upornikov razteza na več tisoč mož in se je tudi v Vidinu enakega upora bati. Promet med Silistrijo in drugimi kraji postal je vsled tega silno težaven. Kolikor toliko bo že resnice na poslednjem telegramu, ker ni iz uradnega vira; uradni telegrami so v takih slučajih navadno nepopolni in o neugodnih stvareh navadno molčijo.

Nada na *ohranenje miru* se je po celi Evropi zdatno pomnožila, odkar je Bismark svoje želje gledé septenata dosegel. Sedaj, ko mu je tisti že tako rekoč zagotovljen, naj pa mož le nekoliko miruje s svojimi pripravami na boj, ter naj ne kaže vedno preko Rena, češ, glejte ga; ondi stoji jagnje, ki mi kali vodo mirú. Dosegel je s svojim militarizmom že sedaj toliko, da če ga bo še nekaj let v tej meri kvišku gnal in bode vsled tega druge države enako prisiljeval po nepotrebnem oboroževati se, ne bo dolgo in veliki evropski polom bomo doživeli, kakoršnega še ni bilo — v narodnem gospodarstvu. Kajti, če pojde oboroževanje in zahtevanje po izrednih kreditih od leta do leta tako nadalje, v kratkem času ne bo velesile v Evropi, ki bi tolikošnjo oboroženo silo mogla zdržavati. Naj se Evropa le za vse to Bismarku in njegovi politiki zahvali,



kolikor toliko pa tudi svoji lastni kratkovidnosti. Kaj pa je bilo treba leta 1870 Nemcem dovoljevati, da so Francoze skoraj zadušili, ko so pred Pariz privreli, ter ga oblegali in vzeli. Sedan bi bil lahko Prusom popolnoma zadostil. Kakor se je moral v srbsko-bolgarski vojski Battenberžan v Pirotu ustaviti, in ni smel Srbov dalje uničevati, naj tako bi bila Evropa tudi Prusom pri Sedana ukazala: Stoj, zadosti je vničevanja! Ne bilo bi se treba Evropi dandanes zaradi trolasega Bismarka tako po nepotrebnem oboroževati in neštivilno milijonov denarja izmetavati, ob enem pa po miru kričati, češ, saj ga vsi tako krvavo potrebujemo. Upanje sicer imamo, da se mir obrani, in tudi na borsi so takega mišljenja, kajti barometer vrednostnih papirjev jel je zopet kvišku lezti, a — s kakošnimi žrtvami se mora odkupovati. Kdo je porok miru? Čez noč se lahko vse spremeni. Žalostno stanje in pričakovanje reči, ki imajo priti.

**Italija** še vedno nima moza, ki bi si upal v sedanjih okoliščinah kabinet sestaviti. Kralj išče in išče, ne najde pa le nobenega ne. Depretis je rekel, da neče kabineta sestavljati, na kar se je kralj na Robilanta obrnil, ki pa tudi ni hotel mandata prevzeti. Konečno je dal kralj poklicati predsednika kamore, Biancherija, in za tem senatorja Farinija, ali tudi teh dveh nobeden ni maral za čast, ki bi jo jima bil kralj rad naklonil. Kralju ob takih okoliščinah ni druzega ostalo, kakor počakati, da si eden ali drugi teh mož še spremisli, ali pa da zvé sam za kakega sposobnega. Kakor nekateri listi sporočajo, sta se neki jela Saracco in Rudini s kraljem pogajati za sestavo kabineta. Rudini je bil zvečer 1. marca v tej zadevi pri kralju; od Saracco je bilo pa že večkrat govorjenje, a dalje se reč do sedaj še ni rešila.

Nemci jeli so v **Alzaciji** res strogo postopati proti prebivalcem. Če tudi se ni zgodilo, kar nekateri zahtevajo, da bi se bil oklical za obe pokrajini veliki obležni stan, je vlada vendar začela zatirati društveno življenje. Razpustila je vsa Alzaška pevka društva, ker jih sumniči, da so s Francozi v zvezi. Sedaj pridejo pa na vrsto vsa tista društva, ki nečejo nobenega za uda sprejeti, kdor je Nemec. Francozom v Alzacijo-Loreno se navadno ne dovoljuje vstop; kdor hoče tjekaj, mora si za to izprositi posebnega dovoljenja pri nemški vladi, ktera mu ga le za malo časa dá. Dalje se Francozom tudi lovski listi ne bodo nič več dajali.

## Izvirni dopisi.

**Z Vrhniko**, 2. marca. († Martin Šlibar.) (Konec.) Povsod, kjer je ranjki gospod pastiral, odlikoval se je s svojo modrostjo, ponižnostjo in dobrotljivostjo. Dobro je razumel v jedratih in lahkoumevnih govorih svoje ovčice opominjati, svari in navduševati za vse dobro. Vedel jim je dajati prave paše in jih voditi po edino pravi poti, ki pelje k Njemu, ki je pot, resnica in življenje. Kako vnet je bil za bežjo čast, jasno priča naša župnijska cerkev z vso njeno opravo. Da je bil velik dobrotnik in podpiratelj revežev, mi ni treba omenjati, saj revežev še v svoji oporoki ni pozabil, ampak jim je odločil tretjino svojega premoženja. Zlasti na srcu mu je bila mladina. Ako je slišal o mladini kaj pohvalnega, razjasnilo se mu je nekako obličje, nasproti pa če je čul kaj slabega o mladini, pa je bil žalostno zamišljen. V zadnjih svojih cerkvenih govorih je posebno starišem govoril, kako skrbno naj izgojajo svoje otroke, dobro vedóč, če bodo otroci dobri, bo vse dobro.

Da če tudi bolehen in slaboten, je vendar do zadnjega vestno opravljal težavno službo in v vseh rečeh skrbel za najlepši red. Bil je pa ranjki gospod dekan pri vseh svojih dobrih lastnostih tudi ponižen. Toda, kakor se ponižne vijolice prijeten duh razprostira na daleč okrog, tako tudi vsestranske zasluge ranjcega gospoda niso skrite ostale. Zvedel je o zaslugah njegovih tudi presvitli cesar in mu je poslal leta 1883 Franc-Jozefov viteški red.

Pa tudi ljudstvo ljubilo in spoštovalo je pokojnega gospoda dekana. To nam posebno kaže prizor, ko se je njegova smrt razglasila. Vse je bilo osupnjeno, zavzeto — žalostno. Ljubezen, ki jo je imela duhovščina in ljudstvo do pokojnega g. dekana, odsevala je zlasti v sijajnem pogrebu na 25. dan meseca februarja. Vrhnika še ne pomni kaj enacega. Sprevod vodil je prečast. gosp. kanonik Miroslav Križnar v spremstvu dvaindvajset gospodov duhovnikov. Tudi mrtvaški govor in slovesno črno sveto mašo imel je gosp. kanonik sam, ter v ganljivi besedi govoril žalujočemu ljudstvu, da naj posluša glas svojega pokojnega g. dekana, kateri še zadnji-krat pridiguje iz mrtvaške rakve tako otrokom kakor mladeničem in devicam kakor starišem — očetom in

materam, in naj po zadnjih naukih, ki so jih od pokojnega g. dekana prejeli, tudi živé.

Ker je šel sprevod po vsi Vrhniki, vihrale so z mnogih hiš črne zastave žalosti. Obilo krasnih vencev kazalo je, kako je bil pokojni g. dekan res priljubljen. Vsi stanovi vdeležili so se v popolnem številu pogreba, med drugimi smo videli tudi gosp. okrajnega glavarja Mahkota iz Ljubljane.

Tako toraj smo izročili truplo druzega pokojnika črni zemlji, kjer bo vžival počitek, kterege si je sam želel, kajti mnogokrat je govoril, da bo moral iti v pokoj zaradi slabosti. In zadnje jutro, ko je spoznal, da je bolezen res nevarna, se je izrazil: „Prav želim si že pravega počitka v zemlji — želim biti razvezan in biti s Kristusom.“ Vslíšan je bil — še tisti dan ga je Bog poklical na plačilo. Telo počiva v zemlji, duša pa, trdno upamo, je pri Kristusu. Res nas je zapustil osamljene sirote; a vendar v žalosti tolaži nas, kar so pevci prelepo na grobu pokojnika zapeli:

„In križ nam sveti govori,

Da zopet vid'no se nad zvezdami!“

**S Krškega**, 28. februarja. Na svojem potovanju prišel sem dné 8. maja 1886 na Vrhniko, pogledat kraj, kjer je stalo rimsko mesto Nauportus. Že na prvi pogled se vidi, da je bilo tukaj imenitno rimsko selišče, ki je moralo stati na desnem bregu Ljubljane. Dobro se pozná tudi kraj, kjer je bil most čez vodo. Zidovje in opeke se nahajajo po njivah, vse ostanki rimskega zidovja. Tam, kjer je mesto stalo, v Ljubljani krog mosta, se je našlo že mnogo starin, mečev, sulic, posode iz bron in prstene, in vsake vrste rimskih novcev. Gotove so se bili krog vode mnogi boji.

Na desni strani Ljubljane so kopali posestniki z Vrhnike sami, na svoje stroške; najeli so delavcev, vzeli so eno njivo v najem in so jo pod vodstvom gosp. Gabrijela Jelovšek-a prekopali. V jeseni 1885 in spomlad 1886 so kopali in ne zaman; našli so lepe, zelo znamenite starine, kakoršnih še doslej na Kranjskem ni bilo nikjer; našli so do 180 kilo svinčenk, ktere so, kakor debel želod, na oba konca špičaste. Te svinčenske so rimski vojaki s fračami metali. Našli so nadalje meče, sulice, neke posode iz bron in prstene, mnogo še drugega železja, lep mozaik, lepo železno žezlo, več rimskih novcev, srebrnih in bronastih, več keltskih srebrnih novcev, čisto malih, malo več, kakor velika leča. To vse so našli na malem prostoru in hranijo za spomin. Ako bi se tam še kopalo, gotovo se najdejo še zelo znamenite starine, posebno ker je bil tu kraj za trgovino z mnogovrstnim blagom, morda tudi še pred Rimljani, ker je mogoče od tukaj in do tukaj prevažati blago po vodi, po Ljubljani do Save in po tej lahko v Črno morje, in ravno tako iz daljnih krajev do tukaj nazaj. Rimljani so ta kraj jako utrdili. Trdnjava je stala ondi, kjer stoji sedaj dekanjska cerkev, kajti najde se v zemlji še vse polno zidovja. Tudi tam nahajajo se vsake vrste rimski novci.

Zgodovinarji trdijo, da so imeli Rimljani tukaj prvo močno postajo, od ktere so dalje proti vzhodu svoje vojake pošiljali. Ta kraj je tudi še znamenit zaradi preselovanja narodov, ki so tukaj memo proti Laškemu drli, kakor so se tudi tukaj memo podile vse trume Galcev in Rimcev, na boj gredé, ali pa si pridobivat novih dežel. Ako bi se ta kraj dobro preiskal, našlo bi se še veliko znamenitih starin, ker ne samo Rimljani, ampak tudi pred Rimljani so rodovi tukaj stanovali.

Znameniti utegnejo biti grobi tukaj, če tudi je prav malo sledú od njih. Jaz nisem mogel čisto nič kopati, ker sem bil tukaj ob času, ko so bile vse njive obsejane. Vendar bi pa prav rad enkrat ta kraj preiskal zaradi grobov. Ljudje so zelo prijazni. Prav posebno zahvaliti se imam pa gostoljubnosti g. Gabrijela Jelovšek-a, kakor tudi za njegovo prijaznost, s katero mi je pri pregledavanju okolice na vso moč na roko šel.

Kakor je Vrhnika znamenit kraj, v oziru na Rimljane in druge narode, se je pač še prav malo starin našlo, kamnov z napisi pa tudi malo. Večino znamenitih, bogatih ostankov nekdanjih pokriva še zemlja, in čakajo časa, da se kdo potruji, spraviti jih na beli dan. Meni je bil kraj prav všeč, le škoda, da nisem mogel nič delati, ker ni bilo nič praznih njiv, starine so pa vse le v njivah skrite.

J. Pečnik.

**Z Dunaja**, 3. marca. Najsijajniši med dosedanjimi večeri slovenskega kluba bil je zadnji. Akoravno zbrali so se Slovenci v največji dvorani hotela Royal, vendar bila je tudi ta premajhna za toliko

število došlih. A ostal boče tudi ta večer vsakemu navzočemu gotovo še dolgo, dolgo v spominu, kajti pozno že in še tedaj neradi ločili so se gostje drug od drugega. Le nekaj kalilo je občo radost zbranih Slovencev, in to bilo je, da starosta kluba, vele-spoštovani gosp. Navratil, ni se mogel vdeležiti večera, kajti zbolel je pred nekaj dnevi in mora še sedaj biti v postelji. Mesto njega pozdravil je tajnik slovenskega kluba, g. Ciperle, zbrane narodnjake, ter predlagal g. prof. Šukljeja, da prevzame predsedništvo kluba za ta večer. Po nastopnem govoru novega predsednika bral je naš slavní pesnik g. prof. Stritar svoj prezanímv spis: „Srcé.“ Vsebina tega spisa je ob kratkem ta-le: Med mnogimi družimi priimki, ki se dajo sedanjemu stoletju, dalo bi se mu lahko tudi imé: „stoletje fraze“. „Fraza“ je namreč stvar, ki prevlada dandanes po vseh krogih. Vzrok temu iskati pa je v nepopoini sedanjí vzgoji, kajti goji se le glava človeška, a na srcé ne gleda se nič. — Dalje bila je pa tudi ta razprava priporočilo itatijanske knjige z naslovom: „Cuore“, koja doživela je v lanskem letu že 33. izdajo. Knjiga spisana je sicer le za otroke; ali še z večim vspehom brali bi jo stariši, učitelji in tudi ljudje po ječah in zaporih. Vrlo bilo je to berilo in, gosp. Šuklje govoril je vsem poslušalcem prav iz srca, ko se je po končanem berilu s toplimi besedami zahvalil g. Stritarju za izvanreden užitek, kterege je imel vsakdo pri tem berilu.

Na to govoril je še g. Stritar celo uro, ter vtemeljeval z raznimi zanimivimi izgledi svoje prejšnje berilo, ter s tem privel svoje poslušalce na ono stopinjo navdušenja, ki je potrebna vsaki dobri stvari.

Potem prišel je zabavni del večera. Predsedništvo prevzel je g. dr. Murko. Pričelo se je veselo putje slovenskih pesni. — G. Pukl napil je nekterim novim gostom, g. Štritof vabil je h koncertu, kojega priredi 27. marca slovenski rojak Blaž Fischer na Dunaji, in g. Ciperle objavil je, da se je nabralo v slovenskem klubu do sedaj 61 gl. za Erjavčev spominek.

## Domače novice.

(Umrl je) danes zjutraj v tukajšnjem samostanu č. o. Henrik Hirsch, bogoslovec v tretjem letu. Obiskoval je že tudi lansko leto ta letnik, a zaradi bolezni ga ni izvršel. Ponavljal je letos, a Gospod ga je zgodaj na plačilo poklical. R. i. p.!

(Prekrasno podobo) Matere Božje naslikal je tukajšnji umetnik g. J. Zeplichal po naročilu nekega gospoda v Krškem. Posneta je po modelu Rafaela Santija: „Madona dei Tempi“. Delo je v resnici prekrasno izvršeno tako v barvah, kakor v jako srečnem izrazu značaja. Nebeško dete Jezus stoji v naročji svoje matere s pomenljivim pogledom v svet, kakor bi hotel s tem vže svoje vzvišeno poslanstvo naznaniti. Obraz blažene njegove matere predóčuje nam pa zopet najvišji izraz matrne ljubezni in sreče do svojega otroka. Poleg te podobe imeli smo priliko pri g. umetniku občudovati še več seljanskih podob iz okolice Ljubljanske. Če bi kdo v tej stroki kaj potreboval, z najboljšo vestjo gosp. Zeplichala vsakemu priporočamo. Kesal se izvestno ne bo nihče.

(Cesarjevič Rudolf) in Štefaniya povrnila sta se včeraj dopoldne zopet v Opatijo. Vreme v tej najnovejši avstrijski Nizzi je prav, kakor poleti. Ljudje imajo sobe na stečaj odprte. Gladko morje in cveteči mandeljni ob sivo-zelenih oljkah prestvarili so okolico v pravi raj.

(Nesreča.) V tovarni A. Tschinkelnovih sinov zgodila se je te dni velika nesreča. Delavcu Francu Barletu je stroj odtrgal desno roko nad komolcem proč in proč. Nesrečnež je bil toliko pri moči, da je še prišel po stopnjicah v spodnji del tovarne. Ko gredó gledat, kje se je ponesrečil, najdejo zraven stroja odtrgano roko. Zdaj leži v velikih mukah v deželni bolnišnici.

(Pri letošnjem vojaškem naboru) v Ljubljani za mesto potrdilo se je 19 mladenčev v stalno vojsko, pet k brambovcem in eden v nadomestilno rezervo. 21 razumníkov oglasilo se je za enoletnike. Oglasilo se je pa vseh skupaj 185 mladenčev, ter so bili vsi ostali k črni vojski potrjeni.

(Pivovar) na Vrhniki kupil je neki g. Teodor Fröhlich iz Poznanjskega za 22.000 gold.



(Koristno vedeti.) O več prilikah prihajajo razni neznani tujei kakor misijonarji darov prositi, in skazalo se je že večkrat, da je bilo sleparstvo; vedeti je toraj, da vsak zbiralec iz tujih dežel mora imeti priporočilo od Propagande v Rimu, in če pride v kako deželo, naj se skaže s priporočilom od škofa, da bo reč verjetna. Tudi zastran maševanja mora imeti privoljenje od škofa tiste dežele, kamor pride, da se mu smé privoliti opravljati sv. mašo.

(Banket) dal je včeraj g. deželni predsednik baron Winkler odhajajočemu g. ministerijalnemu svetniku baronu Pascotini-j u na čast, kamor so bili povabljeni gg. uradniki deželne vlade. Gosp. deželni predsednik baron Winkler izražal je v iskreni nazdravici presrečno željo, da bi gosp. ministerijalni svetnik na svojem novem mestu v ministerstvu notranjih zadev prav tako skrbel za zadeve kranjske dežele, kakor je to do sedaj kot član deželne vlade vselej vestno dokazal. Kranjsko prebivalstvo, ki se sme gledé svoje lojalnosti, svoje požrtovalnosti in svoje zvestobe do države in do presvitle vladarske hiše izvestno ponosno postaviti v vrsto z drugimi podaniki države, je tega vredno. G. baron Pascotini se je jako toplo zahvalil za počeščenje gledé dosedanje delavnosti in je obljubil, da hoče kranjskim zadevam vedno večjo pozornost obračati ter jih po svoji moči pospeševati, kajti sam se čuti nekako opravičenega za nje potegovati se.

(Dijaška kuhinja) v samostanu čč. gg. oo. minoritov v Ptuiju je meseca februarja t. l. podelila revnim dijakom 462 porcij, stroškov pa imela 69 gl. 30 kr. Od 20. septembra l. l. do 1. marca t. l. je že 2601 porcijo v vrednosti 390 gold. 15 kr. razdelila. Z nova so darove poslali: g. Jakob Kovačič, učitelj v Ljutomeru, nabral in poslal 21 gold. 55 kr.; g. dr. Franc Gross, e. kr. sodnijski pristav, 5 gold.; „Slovenci iz Ljubnega“ 5 gl.; č. g. Jak. Kolednik, župnik v Hajdinu, 4 kg. masla; č. g. dr. Lavoslav Gregorec, državni poslanec, 2 gold.; g. dr. Andrej Ferjančič, državni poslanec, 2 gl.; g. Tomaž Mikl, trgovec pri sv. Marjeti niže Ptuj, 1 gl.; g. Franc Kosér, posestnik v Št. Lovrencu v Slovenskih Goricah 1 gold. Vsem blagim dariteljem in ljubiteljem revnih dijakov priskrba hvala. Bog plati! Za nadaljne milodare vljudno prosi čast. gosp. o. Benko Hrtiš, gvardijan na Ptuiju.

## Razne reči.

— Srbi so spremenili svoje učeno društvo v akademijo, ki stoji pod pokroviteljstvom kraljevim. Delila se bo v štiri oddelke, v prirodopisni, filozofični, družbinski in umetnostni. Rednih članov je določenih število 25, izmed katerih smé biti le 8 Nestrbov. Razun tega bo imela akademija 50 dopisujočih članov. Redni člani dobivati bodo za svoje študije 1500 din. vsako leto. Literarna dela izdajala se bodo v „Glasu kr. srbske akademije.“ Predsednika imenuje kralj na tri leta. Akademija si bo sama volila člane; prvega akademika pa imenuje kralj sam.

— Letopis „Matice srpske“. Uredjuje A. Hacıć. 1886. Na 155 straneh ima zopet precej važne in znamenite tvarine. Prvi članek „Poslednji Brankovići u istoriji i u narodnom pjevanju“, spisal je slavni historik, filosof in filolog Stojan Novaković. Pod naslovom „Gradja“ za medicinsku terminologiju podaje dr. Jovanović Batut jako znamenito delo. St. Milanov nadaljuje svoj spis „Fizika u Srba“. Zraven je tudi beletristični del: drugo dejanje historične tragedije „Vladislav, kralj ugarski“ Nikola Gjorića, enega izmed najbolj nadarjenih mladih srbskih pesnikov. Nato so tri pesmi Dragutina Ilijića, znamenitega lirika, brata slavnih Milutina in Vojislava Ilijića; cela družina je tedaj pesniška in stoji na čelu vsemu drugemu pesništvu na Srbskem.

— Redek v z r o k. Nek ameriški list priporoča, da je mati-vdova prosila za letno pokojnino ali vsaj enkratno zdatno pomoč, ker je že tudi veliko za državo storila in trpela. Prošnjo je podpirala kakor sledi: Pred leti — o času zadnje velike ameriške vojske, je padel ranjen nek vojak tik moje hiše. Kmalo pristopi zdravnik ter me prosi, naj mu pomagam, da spraviva ranjenca v mojo hišo, kjer mu hoče pomagati. Prosil me je, naj prinesem skledo vode ter jo naj pred njim držim, ker bom s tem imela veliko zaslug za državo. Storim tako; a zdravnik začne roko žagati, dokler jo je odžagal. Zarad velikih bolečin vojakovih sem se tako prestrašila, da sem čez nekoliko mesecev deklico brez roke porodila. Do sedaj sem jo živela, a sedaj jo ne morem več zarad starosti. Naj toraj država dá penzijo ali saj enkrat za vselej zdatno pomoč, saj sem tudi jaz vojaka, toraj za državo mnogo storila in trpela. —

List ne pové, je-li prošnja vdove bila uslišana ali odbita.

— Smela (drzna) podoba. Ptujec, kazaje na jahajočega čuvaja javnega miru, popraša soseda domačina: „Glej, kdo pa je ta?“ — Domačin: „To je jahajoče oko postave.“ — Ptujec: „Jako veliko, mogočno oko.“

— Med zakonskima. Žena: „Pojdi, sram te bodi; da, pod zemljo bi se raje skrila, kakor taka . . . . . bila“, je oštela žena vinjenega moža. — Mož ves skesan: „Saj bi se jaz tudi rad; daj mi toraj ključ od kleti.“

— Skrbni mož. Zdravnik: „Na levo uho toraj že sliši Vaša žena; zdaj bo še treba zdraviti ji desno, na katero je gluha“. Mož: „Gospod doktor, prosim Vas, pustite. Tako je ravno prav, kajti če bo slišala zopet na obe ušesi, pa ji bo pri enem to ušlo, kar ji povem. Če pa ostane na eno uho gluha, ne uide vse vun.“

## Telegrami.

Dunaj, 4. marca. Gospoda Martinak in Tomšič imenovana sta za c. k. deželne sodnije svetnika v Ljubljani.

Budapešt, 4. marca. Avstrijska delegacija odobrila je po kratkem domoljubnem sporočilu soglasno brez debate kredit 52½ milijonov.

Sofija, 4. marca. Policija vže več tednov opazuje zaroto, ktera naj bi bruhnila dné 3. marca kot na dan sklepanja Sanštefanskega miru. Včeraj poskušala je tolpa nekdanjih častnikov, kterej prej ko ne ni bilo znano, da se je Silisterski upor zadušil, pri Ruščuku izkrcati se. Ker so jo pa s puškami sprejeli, se je umaknila. Sofijsko redarstvo zaprlo je iz previdnosti več članov opozicije, med njimi tudi Karavelovega.

Pariz, 4. marca. „Havas“. V Madridu je v političnem svetu jako živahno postalo zarad depeše, ki jo je ruska vlada poslala svojim zastopnikom v inostranstvu. Rusija se namreč izjavlja, da se je ločila od trocarske zveze ter si pridrži v Evropi popolno svobodo glede svojega postopanja. „Havas“ še pristavlja, da je novica iz najboljšega vira.

Rim, 4. marca. Kralj ni sprejel odpovedi Depretisovega kabineta, ter se bo taisti nespremenjen zopet kamori predstavil. (Evropa je rešena! Vredn.)

## Umrli so:

28. febr. Tomaž Volta, črevljar, 68 let, Gospodske ulice št. 8, kap. — Jovana Petrič, hči izdelovalca orgel, 3 leta, sv. Petra nasip št. 65, božjast. — Celestina Lehman, uradnikova žena, 62 let, Gradaške ulice št. 8, srčna hiba. — Kristina Šincel, kapelnikova hči, 10½ leta, Prečne ulice št. 2, jetika.

2. marca. Alojz Jama, umirovljeni finančni svetnik, 72 let, Dunajska cesta št. 15, spridenje trebušnih delov. — Janez Pirc, železniški uradnik, 58 let, Poljanska cesta št. 5, otrpnenje možgan. — Karol Tišina, krojač, 44 let, sv. Petra cesta št. 31, spridenje krvi. — Jera Garvas, delavčeva hči, 9 dni, Illova št. 33, oslabiljenje.

3. marca. Ferdo Malahovski, bivši izdelovalec orgel, 74 let, Karlovska cesta št. 7, kap.

## Tujci.

2. marca.

Pri **Matiču**: Baron Ferd. Pascotini, e. k. dvorni svetnik, z družino, z Dunaja. — Schutz in Pollack, trgovec, z Dunaja. — Janez Komiss, potovalec, iz Bolana. — Pavel Lengpel, kupčevalec, iz Laškega. — Grof Henrik Attems, zasebnik, iz Grada. — H. Waštian, posestnik, iz Grada. — Karol Deperis, e. k. vladni koncipijent, iz Kamnika.

Pri **Stonu**: Maurin, Polatzek, Endler, Wunderlich in Wenzl, trgovci, z Dunaja. — Jozef Wahle, trgovec, iz Bavorskega. — V. Schönbaum, trgovec, iz Piseka. — S. Bock, trgovec, iz Štajarskega. — Karol Komarek, inženir, iz Zagreba. — Karol Bruckner, trgovec, iz Ogerskega. — Anton Virant, posestnik, iz Novega mesta. — Fr. Schlodtmann, trgovec, iz Trsta. — Franceschini, trgovec, iz Gorice. — Jan. Obradović, uradnik, iz Gradiške.

Pri **Bavarskem dvoru**: Franc Reich, uradnik, iz Beljaka. — Jožef Cukjati, posestnik, iz Ogerskega.

Pri **Južnem kolodvoru**: Karol Jelinek, trgovec, iz Tirol. — J. Löbl, trgovec, z Dunaja. — Marija Graselli, zasebnica, iz Celja. — Tomaž Peteln, posestnik, iz Železnikov.

## Vremensko sporočilo.

| Dan           | Čas            | Stanje                |          | Veter | Vreme | Mokrine na 24 ur v mm |
|---------------|----------------|-----------------------|----------|-------|-------|-----------------------|
| opazovanja    | srakomera v mm | toplomera po Celsiusu |          |       |       |                       |
| 7. u. zjut.   | 744-90         | - 3-6                 | sl. zap. | jasno |       |                       |
| 3. 2. u. pop. | 743-12         | + 7-8                 | "        | "     |       | 0-00                  |
| 9. u. zveč.   | 742-18         | + 1-2                 | "        | "     |       |                       |

Čez dan jasno, zvečer zarija, veliki kolobar okoli meseca. Srednja temperatura 1-8° C., za 0-3° pod normalnim.

## Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

4. marca.

|                                           |               |
|-------------------------------------------|---------------|
| Papirna renta 5% po 100 kl. (s 16% davka) | 78 gl. 45 kr. |
| Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)       | 79 " 85 "     |
| 4% avstr. zlate renta, davka prosta       | 108 " 95 "    |
| Papirna renta, davka prosta               | 96 " 45 "     |
| Akcije avstr.-ogerske banke               | 851 " — "     |
| Kreditne akcije                           | 273 " 80 "    |
| London                                    | 128 " 15 "    |
| Srebro                                    | — " — "       |
| Francoski napoleonid.                     | 10 " 15 "     |
| Ces. cekini                               | 6 " 03 "      |
| Nemške marke                              | 62 " 75 "     |

## Javna zahvala.

Dne 28. februarja popoldne razdelil je vrli in blagi gospod Friderik vitez Schwarz, e. k. okrajni glavar Postojnski, med Kuteževske pogorelece nabrane milodare (in doneske Ilir. Bistriške čitalnice poslane po vrlem rodoljubu gospodu Ivan Tomšiču iz Bistrice 100 gl. in fare Ig 23 gl. 11 kr.) v skupnem znesku 931 gl.

Delitev se je vršila po razmeri uboštva (potrebe) v splošno zadovoljnost; obdarovancev ni nihče pokazal najmanje sledi nejevolje ali zavidnosti, kar se navadno nahaja pri enakih razdelitvah, vsi so z veliko hvaležnostjo sprejeli milodare.

V znamenje hvaležnosti je bila danes sv. maša za dobrotnike, darovalce in nabiralec v novi cerkvi sv. Jožefa v Kuteževem, ktero je čast. gosp. Stefan Jenko, vikar, iz milodarov dal pred dvema letoma sozidati in bodo vsak popoldan večernice in molitve v cerkvi za vse dobrotnike.

Bog povrni in plati stoterno vsim dobrotnikom za vse! Dolenji Zemun 1. marca 1887.

Potepan, župan.

## Sedaj! ali pa nikoli!

Prevzel sem čudovito veliko zalogo pip iz prave morske pene in razno blago iz jantarja v razprodajo. Da bom prej gotov, razprodajam blago po tako nizki ceni, da se bo komaj delo izplačalo. Vsak komad velja



le 1 goldinar.

Pipe so prekrasne, iz prave najfineje morske pene jako fino okovane s ponarejenim srebrom; so vsake vrste kakor Ulmerice, Debrečinke, Csikos, Rakoczy itd. Vse je lično izdelano ali pa rezljano ter velja vsaka le 1 gl.

Cevi za smodke in elgarete iz najfineje prave morske pene s kanežem iz pravega jantarja v 30 raznih podobah, gladke ali rezljane, s konjiči, drugimi živalimi ali cvetličjem. Vsaka teh prekrasnih cevij je v posebnem etviu in velja le 1 gl.

## Najvišjo slast

pa ima vsak lastnik svojih pip iz morske pene vidoč, kako lepo se taista okadi, ker je vsak komad nalašč za to v vosku pripravljen. Prodaja trajala bo le malo časa. Razpošlila jih proti gotovini ali po poštnem povzetju le še malo časa (2)

Rabinowicz' zaloga pip iz morske pene  
Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

## Po znižanej ceni.

## Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(22) IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjigi je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobi enajsto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

## „Katoliška tiskarna“

v Ljubljani  
Valvazorjev trg šte. 5.

## Poštna zveze.

### Odhod iz Ljubljane.

V Novomestu vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovcu preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevju preko Velikih Lašč vsak dan ob 1½ zjutraj.

V Kamniku vsak dan ob 1½ popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhovem Gradcu in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1½ popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1½ popoldne poleti, ob 3 pozimi.

### Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovca vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.